Published and distributed under permit (No. 781), authorised by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXIX. | ЧИСЛО 31. | ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ВТОРОК, 8-го ЛЮТОГО, 1921. | VOL. XXIX. | No. 31. | JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, FEBRUARY 8, 1921. | THREE CENTS

КОНҐРЕС ПРОТИ ВИЛСОНА.

ВИЛСОН ЗА ВЕЛИКОЮ АРМІЄЮ. — ПАЛАТА ПОСЛІВ ГОЛОСУЄ ПРОТИ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШІНҐТОН, 5. лютого. — Нині вечером палата послів переважаючою більшостю постановила уневажнити „вето" президента Вилсона проти закона, зменшучего армію до 175.000 люда.

Свого часу департамент (міністерство) війни видало свою опінію, що Злучені Держави, як що хочуть мати відповідну армію, мусять нарекрутувати пів міліона людий до неї. Конґрес по довгій дебаті згодився, що армія має виносити 280.000 мужа. Однак коли недавно тому прийшло до ухвалювання буджету, ухвалено видатки лише на 175.000-ну армію, бо за той час в Америці пішов рух за зменшенєм зброєнь.

ЗАКОНОДАТНА ВЛАСТЬ ПРЕЗИДЕНТА.

На основі американської конституції, всяка ухвала конґресу, щоби стати законом, мусить бути підписана через президента. Коли президент не хоче, щоби яка ухвала конґресу стала законом, то він має право заложити проти сеї ухвали свій протест, котрий називаєся „вето". Се право надано президентови на те, щоби не допускати до ухвалювання дуже радикальних законів. Однак президент мусить заложити вето до десятьох днів по ухваленю закона, бо інакше ухвала стає законом без його підпису. Закладаючи вето, президент може додати свої уваги до закона, поясняючи, чому він уважає сю ухвалу за невідповідну. Заложивши вето, президент посилає ухвалу назад до тої палати конґресу, котра перша внесла законопроєкт. Коли конґрес мимо вета президента хоче ухвалити той законопроєкт, він се може зробити тоді, коли за ним заявиться кваліфікована більшість двох третин голосів обох палат.

ВИЛСОН ДУМАЄ, ЩО АМЕРИКА ПОТРЕБУЄ БІЛЬШОЇ АРМІЇ.

Закладаючи своє вето проти ухвали, зменчуючої американську армію до 175.000 мужа, Вилсон закидає, по перше, що ухвала не зменчує відповідно всіх галузий армії, а по друге, що обставини в світі ще не є того рода, щоби оправдати таке значне зменшенє армії, та значить, що Злученим Державам ще може запотребуватися більша армія.

ПАЛАТА ПОСЛІВ ДАЄ СКОРУ ВІДПОВІДЬ ПРЕЗИДЕНТОВИ.

Палата послів, до котрої президент відослав своє вето, зараз відповіла йому голосованєм за ухваленєм законопроєкта про зменшенє армії. За внесенєм найшлося в палаті послів богато більше, як потрібні дві треті палати. За внесенем голосувало аж 271 послів, тоді як проти внесення голосувало лише 16. Всі що голосували за президентом, се демократи, однак велике число послів з партії президента голосувало проти нього.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЛСОН ВМИВАЄ РУКИ ВІД СПРАВИ ЗЕЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ.

ВАШІНҐТОН, 6. лютого. — Президент Вилсон вислав нині телеграми до організацій зелізничих компаній та до юній зелізничих робітників і повідомив їх, що він особисто не буде вмішуватися в непорозуміннє межи зелізничими властителями та зелізничими робітниками. Сі телеграми були відповіддю на телеграми від обох сторін, домагаючихся його помочі в справі відношення зелізничих компаній до своїх робітників.

ШІКАҐОВСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ РАДИТЬ МЕНЧЕ ГОДИН ПРАЦІ ЯК ЗАРАДУ НА БЕЗРОБІТТЄ.

ШІКАҐО, 6. лютого. — Шікаґовська Федерація Праці, на своїх зборах, що відбуваються тут нині, радила зменчити довгість робочого дня, щоби в той спосіб зарадити безробіттю. На зборах були делегати від 84 юній, представляючі коло 35 тисяч зорганізованих робітників.

Збори ухвалили довгу резолюцію, в котрій домагаються межи иньчим:

щоби федеральні власти не давали фінансової помочі спекулянтам, але тим промислам, котрі приносять тепер суспільну користь, як, приміром, будівляному промислови;

щоби федеральні власти подбали за отворенє заграничної торговлі, а передовсім торговлі з Росією;

щоби міські, стейтові та федеральні власти почали всі публичні роботи, ухвалені уже давнійше, та ухвалили і почали нові.

Як дальші средства на безробітте Шікаґовська Федерація Праці радила: завести коротший день робочий, бо в сей спосіб дасться роботу богатьом безробітним; зорганізувати кождий промисл так, щоби він міг дати постійну роботу своїм робітникам; щоби департамент (міністерство) праці зорганізувало богато бюр праці; щоби департамент праці дивився в книги кождої компанії, котра викидає робітників, щоби переконатися, чи се робиться тому, що муситься, чи тому, щоби скористати з безробіття та обнижити заплату робітникам або розбити їх організацію.

МІСТО ПРОГАНЯЄ РОБІТНИЧИХ АҐІТАТОРІВ.

ГЕМОНТОН, 7ю Джерзі, 6. лютого. — Начальник міської поліції сего міста не лише не дозволив двом мущинам та одній женщині, котрі прийшли організувати робітників, відбути збори, але й приказав їм зараз забиратися з міста. Він заявив, що робітники, заняті по фабриках одежі, котрих вони приїхали організувати, вдоволені своїми умовами праці. Начальник поліції загрозив, що як аґітатори не відійдуть добровільно, то він їх викине силою. В подібний спосіб заборонено на робітниче віче в Вінленд, що лежить 8 миль від Гемонтону.

ОСЬМИЙ ВСЕРОСІЙСЬКИЙ ЗІЗД СОВІТІВ.

Звіт з цего зізду подаємо за варшавським „Роботніком":

Зізд отворено дня 22. грудня 1920 в Москві в присутности 1395 делеґатів, в тому 1211 комуністів, 73 безпартійних, 1 бундівець. До президії вибрано: Каленіна, Леніна, Троцького, Зіновєва, Каменева, Рикова, Бухаріна і 17 инших, в тому двох безпартійних. На денному порядку був звіт ради комісарів і центрального виконавчого комітету про внутрішню і зовнішну політику Росії, а поза цим про справи господарського і організаційного характеру та поправу адміністраційного апарату.

Від імени Центрального Виконавчого Комітету повитав зізд Каленін.

Про політичне положення реферував Ленін. Його появу на трибуні повитали присутні повстанням з місць і довгими оплесками.

На початку своєї промови ствердив Ленін, що російсько-польська війна закінчилася миром, який є корисніщий для Росії від цего миру, який вона запропонувала Польщі перед війною. Політика інтервенції коаліції потерпіла повну невдачу. Неповодження у війні з Польщею були наслідком конечности ведення війни з Врангелем. Тепер одначе можна з певністю ствердити, що мир з Польщею заключиться в найблищому часі.

В цей спосіб закінчиться війну накинену Росії білоармійцями і імперіялістами всіх краів. Тепер можна буде приступити до господарської відбудови, одначе треба матися на осторожности і заховати боєве поготівля, щоби забезпечитися перед можливими напастями. Мусимо побільшити боєву здібність червоної армії. Сусідні держави трактували совітську мирову політику, як признаку слабости. Ці держави мусять переконатися, що оказуючи найбільший мировий настрій, совіти є одночасно готові до боротьби.

В справі Лотви заявив Ленін, що всякі непорозуміння щезли і в найкоротшому часі будуть навязані торговельні зносини.

Що до східних народів запримітив Ленін, що Росія допомогла богато народам Сходу до здобуття незалежности і встановлення влади працюючих. На Сході побідила ідея селянських рад. Незадово мається заключити договір з заприязненою Персією. Приятельські взаємини з Афганістаном, а передовсім з Туреччиною, скріпляються чимраз більше. Імперіялістична політика західних держав веде з конечности до навязання приязних взаємин між Росією і поневоленими народами Сходу.

З Англією незадово заключиться торговельний договір. Чим довше Англія проволікала хвилину заключення торговельного договору, тим скорше наступить момент, коли вона буде змушена заключити з Росією остаточний мир.

В справі концесій для заграничних капіталістів заявив Ленін, що концесійні договори будуть залежні від точно означеного речинця і передуманих запорук. Концесії потрібні є як примана для чужих капіталістів до співпраці в будові соціялістичного устрою. Без осмотрення російського промислу найліпшими технічними середниками капіталістичних держав, не може бути бесіди про скору господарську відбудову.

Сучасну хвилину назвав Ленін передомовою, в якій переходиться від війни до будування. Чим основніща перебудова, тим видатніще мусить бути заінтересування міліонів робітників цего переустрою. На першому пляні стоїть перебудова підстав дотеперішної російської господарки. До цего треба співпраці всіх професійних союзів. Це нове завдання, не відоме за часів панування капіталізму. Робітникі й селянські маси мусять зрозуміти, що совітська Росія надіє́ться до робітників і селян. Тверда дисципліна і свідомість робітників і селян зможливлять, переведення одноцільного господарського пляну. Поза цим нема другого ратунку.

При кінці своєї промови висказався Ленін, що Росія була і останеться краєм дрібних селян. Тому перехід до комунізму є дуже тяжкий. Щоби його прискорити, мусять самі селяне взяти в тому участь. Треба поперти рільничу продукцію і помагати у всьому селянам. Совітський устрій чується довжником селян. Селянин уділяє кредиту, коли достарчає збіжа, а совітська Росія сплатить цей довг після відбудови її промислу. Щоби відбудувати промисл, треба також відбудувати рільництво.

Ціла продукція Росії мусить опертися на електричности. Програма електрикації Росії передвиджує видатки в сумі більше чим міліярд рублів в золоті. Цеї суми не може покрити сама Росія і тому вона змушена надати концесії загранищі і згодиться на вивіз дерева і нафти.

Ленін закінчив свою промову такими словами:

„Ми навчилися політики і в тому напрямі ніхто не виведе нас в поле. Головним завданням нашої внутрішної політики мусить бути плян господарської відбудови для скріплення наших господарських сил. На слідуючих зіздах будуть виступати не тільки політики і адміністратори, але також інжініри і винахідники.

Коли покриємо цілу Росію сітею електричних стацій і могутних технічних уряджень, тоді наша комуністична будова стане взором для грядучої соціялістичної Европи і Азії".

ГРОМАДИ НА ПОМІЧ СТАРОМУ КРАЄВИ.

(Допись „Свободи").

Меттитак, Л. Ай, Н. Й.

Світла Редакціє! Прошу помістити звіт із збірки на голодуючих в старім краю, котрий представляєся як слідує:

Дня 16. січня с. р. на руки Николи Худяка зложили жертви: Бр. св. І. Хрестителя $10.00, Н. Худяк, Ів. Ломага, Н. Стахів, Сидор Стокайло, Ст. Балик, Захарій Пастернак і Явдоха Пастущин по $1.00. — Разом $17.00.

Гроші вислано просто до Львова через Земельний Банк Гіпотечний до розпорядимости Укр. Горожанському Комітетови у Львові; число посвідки 1615011. Комітету у нас не завязувалось, бо тут нема потреби, а хто є Читачів хотів би дальше жертви складати, то я займуся і надальше збіркою. Розписуватися в тій справі нема що, бо прецінь кождому се відомо, що помочі треба. Отож хто-б хотів дальші жертви складати, прошу най будуть ласкаві передати на мої руки, а я тілько потрудужсь, що вишлю гроші на місце призначення.

Никола Худяк.

Пітсфілд, Месс.

Яко різдвяну жертву на підмогу сиротам в Филаделфії і нашим братам в Чехо-Словаччині зложили датки слідуючі жертводавці: В. Мироняк, Н. Стефанюк ст. Г. Гуменюк, В. Дарчук і М. Муневич по $2.00; Т. Спасик, О. Гуска, М. Дарчук, Г. Костигиник, Г. Колодрубський, Е. Найда, С. Миронів, Ф. Соколовський, В. Тимчук, І. Легуняк, І. Савюк, М. Никорчук, Г. Базарчук, І. Олексин, І. Яремій, І. Тимчук, Г. Заверюха і В. Климко по $1.00; Н. Стефанюк, Дм., Н. Соколовський, І. Косован, А. Гуска, К. Бачинський і Ф. Яківчук по 50 цнт. — Разом $35.50; з давнійшої збірки було $10, то разом $45.50.

Висилаєм до Филаделфії яко підмогу сиротам $20, а решту в сумі $25 до Чехо-Словаччини для У. С. С., якої їм в сім часі дуже потрібно.

Честь нашим Пітсфилдчанам, що від датків не відказуються, бо знають діло народне. Як би в кождій місцевости так як у нас, то українська справа стояла би інакше. Ми кличемо до Вас, дорогі браття Українці, збирайте жертви і дбайте про будучність нашого народу.

ЗА УРЯД:
М. Дарчук, предс.
Г. Колодрубський, секр.
Н. Стефанюк, кас.

ФІНАНСОВА ПОМІЧ РІЛЬНИКАМ

Хоч фабричний промисловий розвій Злучених Держав поступив уже значно вперед, та мимо сього рільництво належить ще тут до ніголовнійших промислів. Про те свідчить передовсім те, що на жадний другий промисл тілько людий не жде зарібку та прожитку, що від заняття в рільництві. Дальше продукти рільництва в Злучених Державах мають більшу вартість в грошах, як вироби котрогонебудь другого промислу.

Мимо сього великого значіння рільництва в господарськім життю Злучених Держав, банки сего краю пристроєні передовсім для фабричного та капітального промислу і для торговлі. Потреби рільництва американські банки зовсім занедбували.

Американські фармері, котрі потребували кредиту (позичок), радили собі як могли: декуди помагали собі кооперативами, деколи звичайними промисловими та купецькими банками, а звичайно платили грубі відсотки ріжним фармерським лихварям.

Воєнні роки були часом великих зарібків для американських фармерів. Скінчилася війна і скінчилися зарібки; надія на дальші зарібки через вивіз хліба до голодуючої Европи пропала через високу ціну американського доляра в порівнаню із заграничною монетою.

Почали ціни на рільничі продукти падати. Американські фармері опинилися в ще гіршім положеню, як фабричні предприємці та купці. В купця та фабриканта капітал обертаєсь скоро, то значить, він продає те, що лишень недавно почав виробляти чи те, що лиш недавно купив. Противно, фармерський капітал обертається помало, бо в осени продає те, що почав виробляти попереднної осени або на весну. Через те в фабричнім промислі та торговлі, навіть як ціни падуть на все, ріжниця межи цінами підчас виробляння а цінами при продажи не така велика, як у рільництві. В першім році по війні американські фармері платили за все високі ціни, а коли вони повезли продавати те, що вони виробили, ціни вже були дуже низькі.

Повстав такий великий попит за фармерським кредитом (позичками) що місцеві банки ніяк не могли сього попиту вдоволити. Фармері заапелювали до уряду о поміч.

Покищо поставлено два проєкти помочі фармерам. Один хоче воскресити так звану Вор Файненс Корпорейшен, велику фінансову корпорацію, котру зорганізував американський уряд на те, щоби облекшити вивіз товарів до заграничних країв підчас війни. Другий плян був такий, щоби скарб американський самий взявся до банкового діла і уділював позичок фармерам почерез місцеві банки і через банки, зорганізовані в так званий „федерел резерв систем"; скарб мавби давати позички всім тим фармерам, що не мають власного капіталу і через те моглиб бути примушені продавати в осени свої товари по низьких цінах.

Проти другого пляну повстав самий скарб Злучених Держав, хоч тим пошкодив богато панучій партії. Проти першого пляну повстало кількох консервативних сенаторів під проводом сенатора Лоджа, котрий арґументував, що, хоч Америка технічно ще у війні, та на ділі вона вже на мировій стопі і тому „воєнна фінансова корпорація" не має вже власти.

Мимо сього сенат в середині грудня ухвалив перший плян, з тою лише зміною, що „воєнна фінансова корпорація" має спомагати кредитом не лише рільництво, але й всі инчі промисли, котрі терплять через теперішний тяжкий час.

ПОКЛОНИ ПІЛСУДСЬКОГО В ПАРИЖІ СКІНЧИЛИСЬ НЕВДАЧНО.

Франція не може обіцяти Польщі ані гроша ані військової помочі.

НА ГАЛИЦЬКУ НАФТУ НЕ МОЖЕ ПОЗИЧИТИ ГРОШИЙ, БО НЕ ВІРИТЬ, АБИ ПОЛЬЩА МОГЛА УДЕРЖАТИ СХІДНУ ГАЛИЧИНУ ПРИ СОБІ.

Сподіваються перевороту в Польщі.

(Специяльна каблеграма до нюйорського дневника „Таймс" і шікаґовського дневника „Трибюн").

ПАРИЖ, 5. лютого. — Маршалок Пілсудський покидає сьогодня Париж з двома або трома річами не осягненими.

Він приїхав сюди пробувати осягнути три річі: — військовий союз, фінансову умову (яка в сім випадку означала задаток готівкою у Франції для Польщі), і торговельний договір на таких основах, як недавно заключила Франція з Чехословаччиною.

Тут запевняють, що Франція не могла згодитись на перших дві річі, а наслідки відмови будуть поважні не лише для Польщі але і для президента Пілсудського, котрого становище в його краю не є вже таке певне як було передше.

Сього літа польський міністер фінансів, Грабський, приготовив старанний плян, як Франція має відбудувати зруйнований кредит Польщі, в заміну за концесії, **а сообливо за богаті нафтові поля в Східній Галичині.**

Говорено нишком, що вигляди на першенство у сій справі для Франції спричинили, що Франція так побивалась за польськими претенсіями до того краю, який Полякам дала Найвисша Рада мимо того, що під впливом президента Вилсона його відмовлено Полякам на мировій конференції.

Плян Грабського упав з причини большевицьких побід останнього літа, і хотяй пізнійше Поляки обернули ситуацію, **Франція гадає, що польське посіданє Східної Галичини, против якого совєти протестували і який вони досі вважають частиною Росії, не є доволі забезпечене, аби було запорукою на видаванє французьких гроший в часі, коли власні фінанси Франції не є найздоровійші.**

Запевняють, що Поляків відкинено з холодною обіцянкою, що справа буде розважена, „коли справа німецького відшкодовання буде вдоволяючо полагоджена".

Плян військового союза Французи таксамо піддають критиці як і фінансову умову. Се є сьогодня односторонна пропозиція. Французи хотіли би союза на підставі „дай і бери", і трохи більше справедливого розділу між обома сторонами. А тепер виглядає, що Французи мали би давати а Поляки тілки брати.

Пілсудський говорив тут, що нема небезпеки большевицького наступу, але сей вислів не був для нього щасливий, бо на се Французи йому відповіли: „Отже в такім разі вам не треба французької помочі".

На ділі французьке правительство знає, що французькі жовніри ніколи не послухали розказів до походу та оборони Польщі на східних окраїнах проти Росії.

Напад Німеччини на Польщу се інша річ, і кажуть, що президент Пілсудський дістав запевненє, що як би подібна річ сталася, він може числити на Францію.

Його заходи, щоби дістати поміч в справі Горішнього Шлеска, не осягнули також ліпшого успіху. Французи тепер пізнали, що як Німеччина задержить Горішний Шлеск, то Франція мати-ме більше виглядів дістати воєнне відшкодованнє від Німеччини.

Лише торговельний договір має ліпші вигляди для Поляків. Запевняють, що польський міністер заграничних справ, князь Сапіга, останеться тут ще кілька днів по відїзді свого шефа, щоби докінчити переговори в сій справі.

Не є виключене, що продовженнє побуту Сапіги має ще дальше значіннє.

Як би Пілсудський упав, то Сапіга певно здобув би більше значіння. Він був завзятим ворогом президента і, як сповіщали, він плянував убитє його, а його теперішний побут у Франції мiг би мати поважні наслідки на случай політичної кризи в Польщі.

КЛОПОТИ ФРАНЦУСЬКОГО ПРЕМІЄРА У СПРАВІ ВІДШКОДОВАННЯ.

ПАРИЖ, 5. лютого. — Паризькі політичні круги розбились ізза теперішньої ситуації в справі німецького воєнного відшкодовання. Заява премієра Бріяна, що париська мирова конференція є мертва, викликала поділ серед французької опінії.

Бояться, що премієр Бріян, коли поїде на дальшу конференцію до Лондону, може згодитись на зменшенне суми відшкодовання, яке визначено дня 29. січня в Парижі.

Політичні керманичі в парляменті готові у второк заявитись за тим, щоби йому дати заяву довіря, але тільки під услівєм, що він приречє, що буде дебатувати над зменшенєм суми відшкодовання. Одначе премієр Бріян заявив, що він домагається, щоби йому оставлено вільну руки в порішенню сього питання.

ПРЕМІЄР ЛЛОЙД ДЖОРДЖ КАЖЕ, ЩО НІМЕЧЧИНА МУСИТЬ ПЛАТИТИ ВІДШКОДОВАННЄ.

ЛОНДОН, 5. лютого. — Премієр Ллойд Джордж говорив сьогодня в Бірмінґен з нагоди торжества, яке йому зладило се місто, вручаючи йому признанє почесного горожанства міста (фрідом оф ді сити).

У своїй бесіді згадав він про теперішні заходи аліянтів у справі німецького воєнного відшкодовання.

Він заявив, що мировий договір мусить бути бережений і виконаний. Казав, що Німеччина мусить платити і мусить платити.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents the copy.		ПЕРЕДПЛАТА. Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75
By mail, Prepaid.		Почтою, оплачено.	

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.
Телефон гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найліпше висилати на почтовий або експресовий моні-ордер, який належить залучити до листа, оставляючи собі відтинок як посвідку. Такого листа не треба реджіструвати а вистарчить 2-центова марка. Пересилаючи паперові гроші, треба конечно такий лист зареджіструвати. Пересилаючи почтові марки замісць гроший, треба їх добре обвинути в папір, щоби у вохкі дні не зліпились в дорозі.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order, а не банкнотами. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

Всі листи адресувати:
"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ!

ОРҐАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧІ СТАРОМУ КРАЄВИ!

ВІДСИЛАЙТЕ ЗБІРКИ СЕЙЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ, ХОРИХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ҐАЗЕТИ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАНТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ТА НАСЬКІ „БОЛЬШЕВИКИ".

Як доносить Вилбер К. Томас з так званого службового комітету Приятелів, тобто релігійної секти Квейкрів, у Філядельфії, совєтське правительство Росії позволило тій секті дати повну нагоду провадити ратункову акцію на теріторії Росії.

Він подає дальше до відома, що його секта збирається вислати незадовго до Росії уже другий ладунок медикаментів, одежі та їди. Він дістав недавно дві телеґрами від совєтського правительства. В одній совєтське правительство говорить про потреби помочі для Росії. Телеґрама говорить:

„Трийцять вісім тисяч дітий в Москві потребує молока. Теперішна достава молока вистарчає лише для сімох тисяч. Діточа смертельність доходить до 40 процент. Місто мусить дістати в марті, цвітни і маю 5.500 великих пушок зконденсованого молока.

„Ми дуже просимо вас прислати нам молока, рибячого трану і мила для 6.000 дітий у віці від 3 до 8 літ, про котрих відомо московському департаментови здоровля, що вони потребують санітарної опіки.

„Кромі сего в місті Москві є 21 тисяч дітий у віці від 8 до 15 літ, котрі потребують санітарної помочі, котрі потребують рибячого трану і мила.

„З одежі потребуємо: мягкого матеріялу на светри для дітий, спідної одежі, пончіх та чобіт для старших дітий".

Друга телеґрама говорить, що совєтське правительство віддало Квейкрам до розпорядимости один великий маґазин в Москві.

Не те замітне в сім донесенню, що большевицьке правительство своєю відозвою признається до того стану, до якого довела край їх внутрішна та загранична політика. І не те, що большевицьке правительство просить о ратунок лише дітий зі столиці Москви, а занедбує дітий по других промислових центрах Росії, хоч там дітвора мусить ще більше терпіти, як в Москві, котра має більше большевицької бюрократії, як другі міста Росії, і через те з відомих причин не терпить такої недостачі.

Нам цікаво піднести сей факт на те, щоби порівняти поступованнє московських большевиків з поступованнем тих продажних письмаків, котрі серед нашого народа в Америці удають большевиків. Московські большевики зовсім не криються з тим, що вони просять помочі. Коли біда, то вони просять, щоби лише біду відхилити. Зате наські так звані большевики розбивають всяку ратункову акцію для старого краю, бо, мовляв, всяка запомогова акція се протягання руки по милостинню до буржуазії. Московські большевики не кажуть, що вони не приймуть помочі для москювських дітий, як американська буржуазія дасть свою лепту; зате наші большевики, щоби показати, що вони ще більше цісарські як самий цісар, таку поміч відкинулиб: вони не лишень не принялиб лепти від американського буржуя, вони навіть своєї лепти на поміч голодуючим не далиб. Не лише самі не далиб, ще й віче розбилиб, скликане для збирання помочі жертвам війни. Тоді як наші „большевики" ведуть акцію проти всякої помочі, бо, мовляв, чим гірше буде доскулювати нашим людям в старім краю, тим скорше зроблять суспільну революцію, в той самий час московські большевики роблять все, щоби вратувати діти, голодуючі та мерзнучі мимо большевицької суспільної революції.

НАРЕШТІ!

(Надіслана стаття).

Вчерашна „Свобода" принесла нам дві відрадні вістки: одну зза моря, з життя многочисленної української політичної еміґрації — а другу таки з життя американських Українців, з Ню Йорку.

Вістка з Европи каже, що дня 4-ого січня с. р. основувалась у Відни „Всеукраїнська Національна Рада", зложена з усіх майже партій великої України, Галичини, Буковини та Кубанщини. Нема в сій Раді тільки двох українських партій: соціял-демократів та комуністів. Соціял-демократи не вичуняли ще — видко — з Петлюрівщини та з польонофільського чаду, а комуністи з засади не лучаться з жадними иншими, хочби і соціялістичними та революційними, партіями. Зрештою обі ті партії не дуже то численні і їх неприсутність в Раді не зменшає її сили і поваги. За те є в Раді найбільші і найвпливовійші партії великої України і Галичини — соціялісти-революціонери, трудова (бувша нац. демокр.) партія та гал. радикали — а крім того представники вісьмох инших партій і ґруп з усіх частий України. Між ними читаємо такі впливові і популярні імена, як славного вожда галицької армії в її остатнім гураґановім наступі на Ляхів, ґенерала Грекова, та рівнож славного, хоч молодого вожда Українських Січових Стрільців, тих що винесли були на своїх баґнетах Директорію до Києва, ґенерала Коновалця. Є там Галичане і Придніпрянці, є соціялісти і демократи-не-соціялісти, є далекі Кубанці, є і Буковинці. Се справді обєднанне Українців без огляду на партії і теріторії. Се справді є **всеукраїнська** Рада.

„Всеукраїнська Національна Рада" не має—розумієсь—ніякої власти. Вона не є ані парляментом (як були: Українська Центральна Рада, Трудовий Конґрес або Гал. Національна Рада) ані правительством. Вона є тільки союзом, консолідацією партій для осягнення одної спільної цілі. Яка се ціль? — Соборна українська держава! — Всі партії, що приступили до „Всеукраїнської Національної Ради" сказали собі: „Доси ми помилялись, бо ставили нераз інтерес партії висше загально-народного, державного інтересу. Тепер підчиняємо свої партії під загально-народну справу — справу української держави. Сеї справи всі спільно будем боронити, а партійні порахунки залишаємо аж до часу, доки не буде уґрупованої вольної України!"

Нарешті, по довгих, тяжких і кривавих досвідах прийшли майже всі українські партії до здорової думки, якої тримаються всі народи світа, що в **хвилях борби за істнованнє своєї власної держави весь нарід мусить бути солідарним,** коли не хоче, аби чужі заневолили його. В часі світової війни всі соціялісти—німецькі, француські чи анґлійські — попирали свої краї, свої армії і свої правительства. Чому?—Бо знали, що як їх край програє, то буде так терпіти, як то терпить тепер Німеччина. Як вибухла війна, то німецькі соціялісти-робітники попирали навіть кайзера, і то як оден муж. А чому? — Бо знали, що як не будуть солідарні з рештою народу, то Німеччину залиють чужі війська, та боялись, що як Німеччина програє, то стратить заморську торговлю, кольонії і німецький промисл упаде. Так само думали француські і анґлійські соціялісти про свої краї і тому попирали свої, хоч буржуазні, правительства. Навіть у большевицькій Росії є те саме: як Поляки стали бити Москалів та здавалось, що вони підуть на Москву, тоді навіть царські ґенерали, як Брусілов і Поліванов, взивали всіх Москалів з царської партії станути в ряди большевицької армії, аби боронити „родіну" (вітчину). Те саме є в Поляків: соціялісти Пілсудський й Дашинський ідуть разом з польськими панами-дідичами чи то проти Українців чи то проти большевиків-Москалів. Бо всі політично вироблені народи на світі знають: 1) що втратити свою державу легко, але здобути її наново дуже тяжко, 2) що своя, хочби найгірша держава, все є ліпша, чим чужа, хочби найпоступовійша — і 3) що в своїй державі все лекше добути рівні права для всіх горожан і кляс, як під чужим ярмом.

Лишень одні Українці не хотіли знати тої засади і тому програли мало що не доостатку! Коли вороги наступали з усіх усюдів — Ляхи, большевики, Денікін чи Вранґель — Українці сварились. Замість лучитиєсь, ділились. Замість дбати за спасеннє держави, дбали лиш за свої партії. Коли большевицька Москва-ненаситниця в січни 1919 рушила на Вкраїну проти соціялістичної Директорії, то українські комуністи, замість поперти українську Директорію (так, як царист Брусілов попер Леніна і Троцького!) — стали помагати Москві... руйнувати українську соціялістичну державу. Тепер ті самі українські комуністи не мають голосу на Вкраїні, бо московські комуністи кажуть їм: „малчать і паслушать! — а ні, то в тюрму!" А прецінь-же Директорія не замикала їх по кримінальх і вони за її влади свобідно вели свою пропаґанду. Тепер— під обухом своїх московських „товарищей" — вони не сміють мати навіть одної своєї ґазети на Вкраїні. Була би се добра наука їм за їх **зраду** проти власної держави, якби — на жаль — ся наука не була горем цілого народу, що через них є тепер попихачем чужих жидівсько-московських заволок на власній земли. — Коли Ляхи з одного боку, а Денікінці з другого боку сунули на злучені армії, галицьку і придніпрянську, тоді соціял-демократи, що мали придніпрянський уряд в своїх руках, не схотіли дати галицькій армії ні гроша ні припасів ні навіть амуніції — а то лише тому, що галицький уряд складався з галицьких трудовиків і радикалів, а не з соціялістів демократів. Мартос, Безпалко і Вітик, опутані партійною скажениною, гребали в той спосіб галицьку армію і українську державу. Коли з двох боків сунули вороги, вони переслідували та навіть розстрілювали горячих патріотів-Українців, як лише сі не були з їх партії. Ось так руйнували вони остатки держави.

Тепер Українці в Европі приходять — бодай пізно — до зрозуміння, що **висше всіх партій стоїть Рідний Край.** І лучаться в одну орґанізацію добувати назад утрачену волю, марно загублену державу. Думаємо, що і укр. соціяльні демократи та комуністи зрозуміють вкінци свої помилки, вдаряться в груди, і приступлять до „Всеукраїнської Національної Ради". Ми, зза моря, взиваємо їх до того, взиваємо їх до солідарности з рештою Українців. Українська независима держава се так само ціль національна, як радикала, трудовика, соціялиста чи комуніста — коли лише він **Українець,** а не тілько сліпий і тупий партійник! Ми витаємо з радостю повстанне „Всеукр. Нац. Ради" як заповіт кращої долі. Дай Боже, щоби від неї зачалось визволенне України!

Друга відрадна проява зайшла таки у нас в Ню Йорку. Був зїзд „Укр. Нар. Комітету". Сей зїзд рішив одноголосно, що хвиля тепер така, що **американським Українцям не можна дальше оставати в такім партійнім розбиттю, яке є нині** — але треба пошукати дороги до **злуки всіх сил для оборони старого краю.** „Укр. Нар. Комітет" прийшов до переконання, що його партійна орґанізація не **всилі доконати такої злуки всіх** амер. Українців. До тої цілі треба цілком свіжої, непартійної, але загально-народньої орґанізації. Недавно тому два чисті Американе — оден з них міліонер-богач, а другий письменник — розмовляли про укр. справу і оден з них сказав: „Українці можуть здобути волю лише єдностю. Чого вони сваряться, хоч вони і так слабі? Я знаю „Федерацію", знаю і „Нар. Комітет". Се все дурниця ті партії. Чого Українцям треба — се не **партії,** але одна **патріотична** оранізація. Лише з такою буде Вашинґтон числитись!" — І сей практичний Американець має рацію. Нам треба не партій, але **одної патріотичної орґанізації для визволу і поратунку старого краю!**

„Нар. Комітет" рішив розвязатись, як тільки така спільна орґанізація всіх америк. Українців повстане. Щобиж не скінчилось лише на словах і щоби дати почин до сего, „Нар. Комітет" вибрав окрему комісію, що має порозумітись з „Федерацією" та иншими групами, як ту справу дальше повести. Отсей крок „Укр. Нар. Комітету" ми можемо лише повитати з найбільшою радостю — так само, як ми повитали повстанне „Всеукр. Нац. Ради" в Европі. Видко—і американським Українцям надоїли партійні сварки і вони бачать, що не вийде з них добро, але лише лихо для нас усіх. Ухвала „Укр. Нар. Комітету", що він розвяжесь, як заснуєсь загально-народна орґанізація, вказує, що ся партія поставила загально-народну справу висше чим свій партійний інтерес. Отсе одинока дорога до народного добра. Віримо, що й инші партії — от як „Федерація" та инші — підуть тим самим шляхом. А тоді, **злученими силами, доконаємо чудес:** відзискаємо повагу у чужих, з запалом возьмемось до праці, скріпимо в десятеро свою силу і добемся признання української держави.

Гей-же! до праці, браття! До борби за волю! Єднаймося! Лучімся! Бо дванацята година бє Україні! **Наша незгода помогла ворогам, наша згода верне волю Україні!**

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Панько Левицький, Іст Вилистон, Л. Ай., Н. Й., — У справі Вашої ощадности в спілці в селі Васючині, рогатинського повіта, в Галичині, віднесіться по інформації до **Краевого Союза Ревізійного у Львові** (Адреса: Краєвий Союз Ревізійний, Львів, ринок 10, Галичина, Европа). Всі українські банки, каси і спілки в Галичині були під його контролею. Відтам Вам напишуть, як стоїть справа зі спілкою в Васючині і тоді знати-мете, що маєте робити у справі Вашої ощадности.

ПОЛЬСЬКІ ГРОШІ В ОБІГУ.

(У Варшаві).

— Просите на „вечорек"?
— Так, маєте запрошенне!
— А то що? На якім папері друкуєте?
— На 500-марківках!
— От ви нездари, то вже не стати вас видрукувати запрошення на чистім папері?

Стрічається двох знакомих.
Один з мішком на плечах.
— Що несете?
— От ходив на обід. Заплатив; видали решту; взяв тай несу.

— Чуєте, потрібно в Америці польських гроший!
— Я знаю, але перевіз буде більше коштувати ніж цілий набір гроший!
— То може ліпше друкувати в Америці?
— І так не ліпше, бо папір і друк більше там коштують.

— Зміняйте мені доляра!
— Та тут на дорозі?
— А бо що?
— А деж я вам тут польських гроший візьму? Заїдьте до мене до дому фірою, то вам зміняю!

— Знаєте, пан Пшепльонтальскі через вчерашній вітер пійшов з торбами!
— Як?
— Як то як? Продав корець барабоь за фіру польських марок. Віз гроші домів, але не мав рубля чим їх прирублити, а вітер як схопився, то розвіяв гроші по кількох улицях.
— Смійтеся з того!
— З чого?
— Як може чоловік збідніти через дурну фіру польських гроший?
— Я не кажу, що він зідніть, то пусте. Але він взяв торби і ходить по улицях та збирає розвіяні гроші.

ДЕЩО ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ПАНИЧІВ-НЕРОБІВ.

(Допись „Свободи").

Клівленд, О., 3. лютого, 1921.

"Паничі — чи „свідомі робітники"?

Богато разів мав я нагоду почути від большевиків, щоби не дати помочі вдовам і сиротам в Галичині, котрі простягають руку о поміч до нас. Ревуть большевики на ціле горло: Не дайте жадної помочі, бо те все зїдять пани і попи.

Вони не кажуть дати помочі для тих, котрі з голоду і холоду гинуть, але придивіться на їхню роботу: Вони при кождій нагоді, чи на бали чи на представленню, заходять з капелюхами і кождому дзвонять попід ніс: „Товаришу, дайте на „фонд пресовий" „У. Щ. В."!"

Чи думаєте, що „У. Щ. В." є українська ґазета? Хто скаже, що так то дуже грубо милиться. Ся ґазета є московсько-жидівська, не українська. Проч з „У. Щ. Вістями", бо се є зрадница ґазета, котра український народ обдурює!

Коли дехто читає сю ґазету, то нехай придивиться добре, що вона пише, а тоді переконається, чи вона українська. Українська ґазета кожда сильно стоїть за українським народом і українською справою, а вона Українців і все те, що є українське, побиває і ненавидить.

Ви не слухайте тих, котрі називають себе „свідомими робітниками", бо ті свідомі червоношкірі не є Українці; вони є русскі (кацапи) і їм на серці не лежить наша мати Украйна; їм пахне Росія, Ленін і Троцький. **Пригадайте собі, як булисьте ще в старім краю, чи не тісамі плакали за Николаєм царем, а як повалили царя і царський уряд, то вони плачуть за Леніном і Бронштайном.**

Ануж як би повалили совєтське правительство в Росії, а наставили-б знов царя, то вони-б знов підпирали і хвалили царя і Росію.

Український народе! Не дайся вже їм зводити! Вже час пізнати, хто провадить нас на добру дорогу, а хто на злу. Придивіться, як вони з Українців і всього того, що є українське, насміваються; нашу інтеліґенцію називають „гнилими колодами", а нас робітників „темняками", баранами, умовими калiками і т. д., а себе називають „свідомими робітниками". Вони знають про початок світа і відки чоловік взявся, а запитайтесь його десять або двайцять років взад, що було, то він викотить очі як баран і нічого не скаже, бо нічого не знає. Один „свідомий" розговорився одного разу зі мною дуже глибоко, а я запитав його: „Хто се був Іван Франко?", — то він сказав мені: „Я про Івана Франка ще знав у краю, бо читаєм біблію, а біблія про Франка широко описує". От бачите, що се за свідомість. Та він забіг мене ще і про астрономію, але я запитав його, що се значить астрономія, то він сказав: „Любов, рівні права і разом на купу робити — се є астрономія". От се маєте „свідомі робітники", а їх богато таких є.

Вони називають себе робітниками, але тая назва є неправдива. Їх назва є „нероби", бо вони не хотять робити і декотрі вже не роблять по кілька років. Їм комуни хочеться. Думають, що як буде комуна то нічого не будуть робити, тілько їсти, пити і красно ходити. Але нема даремного хліба ніде; треба всюди робити

О. Я.

В ТУРЕЧЧИНІ І НА УКРАЇНІ.

(Кореспонденція львівського дневника „Вперед").

Крім українського повстання, розмова, з яким надрукована в 299 ч. „Впереду", ми мали нагоду говорити з другими повстанцями, які цілою ґрупою прибули з Катеринославщини до Тарнова через Туреччину, Балкан, Мадярщину і Чехію.

Крім відомостей поданих в попередній кореспонденції („Вперед" 31. XII.), ми довідалися від них, що врангелівська армія, яка була вивезена з Криму морем, розташована в трох пунктах: В Ґаліполі, в Чатальджі і на остр. Лемносі. Загальне число всіх вояків вранґлівської армії 48—55 тисяч. Армія Вранґля зараз переформується і після короткого відпочинку буде послана державами антанти проти Кемаля-паші, який загрожує Константинополеви.

Кемаль-паша, який має зараз в своїому розпорядженню досить солідну числом і добре узброєну армію, являється в Туреччині національним героєм.

Кемаль-паша іде під прапором національного большевизму і користується великою допомогою амуніцією і грішми з боку совітського уряду Росії. Проти нього оперує союзна армія, складена з Анґлійців, Французів і, головним чином, Греків, число яких доходить до кілька сот тисяч.

Ненависть Турків до чужоземного війська, особливо до Греків, неймовірна. При слові „Грек", Турок здріґається усім тілом і очі його наливаються бішеною ненавистю.

Усі кляси Турків, від бідноти до богачів включно, до надзвичайности обєднані в ідеї національно соціяльного визволення. Турки чекають тільки моменту до загального повстання. Слушний момент підійде і там вибухне щось страшне.

Місто Константинопіль і взагалі вся теріторія, захоплена Англьо-Франко-Греками, знаходиться на війсковому стані.

Загальна орієнтація Турків— на Росію, як на єдину країну, звідки може прийти і вже приходить зараз їм широка поміч. Щодо большевизму, то Турки инакше його собі не уявляють, як соціяльний переворот на чисто турецькому національному ґрунті. Взагалі Турки великі націоналісти. І як такі, вони з надзвичайною щирістю і сердечністю зустрічають кождого Українця, поважаючи в йому борця за національне визволення свого краю.

Український рух останніх часів користується у Турків великими й широкими симпатіями і вони бажалиби мати своєю найблищою сусідкою незалежну і вільну в соціяльному відношенню Україну.

Інформовані Турки про Україну значно краще, ніж, скажемо, балканські Славяне. Про українську армію і останні походи у них розказують цілі чудеса. Історію колишніх походів українських козаків на Туреччину вони памятають і кажуть, що коли тоді Україна мала таких лицарів тисячі, то тепер, маючи їх міліони, може бути найсильнійшою країною в Европі.

Цікаві оповідання цих збігців повстанців про відношення українського селянства до Вранґля. Український селянин інтуїтивно чув, хто такий Вранґель і що він несе з собою і цілком спокійно прочитував його проклямації про волю і визволення, яке він несе їм, і вислухував усі ті обіцянки в земельних і инших питаннях, які їм давав уряд Моркотуна-Струве. Селянин був цілком певен, що Вранґель так само скоро зникне, як скоро зник Денікін, і ні на які приваблення не йшов, добре знаючи їм ціну. Він заховував у собі цілковитий спокій і був тільки стороннім глядачем, не приймаючи участи в боротьбі ні за, ні проти і мирячися з цим тимчасовим господарем, як з неминучим злом.

— Багато було всяких тут влад: і Денікін, і Махно, і гетьман, але всі вони скоро минались. Скоро зникне і Вранґель.

Оповідачі прибули з Катеринославщини і розказують багато деяких подробиць про батька Махна. Виявляється з їхніх оповідань, що Махно великий властолюбець і всіх своїх сподвижників, які хоч трохи ставали помітними й користувалися популярністю у селян і в його армії, знищував. Махно цілком серіозно мріє про захват влади на всій Україні і про оповіщення на Україні своєї диктатури. Момент цей, на його думку, скоро настане. Большевики, по його думці, на весні потерплять фіяско і він буде цілком вільний у своїх домаганнях.

Д.

Ратуйте життє Українців і Українок в рідному краю!

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА.

Плятформа, статут і склад.

Я вже писав про Установчі Збори Всеукраїнської Національної Ради, заснованої в Відні представниками більшости українських політичних партій. Тепер подаю плятформу, статут і склад Ради. Що-до складу Ради завважу, що не всі групи, вичислені там, дійсно входять в Раду. Як я вже зазначив у попередній статті, не війшли до Ради хлібороби-державники і соціяльні демократи; для одних і для других оставлено в Раді відповідне число місць. До груп, на яких приступлення до Ради оснувателі Ради зовсім не числили, належать ліві соціялісти революціонери й комуністи.

Д-р Михайло Лозинський.

Відень, 15. січня 1921.

I.

Плятформа Всеукраїнської Національної Ради.

Представники українських політичних партій і орґанізацій, з огляду на поважність сучасного моменту в національній визвольній боротьбі і в звязку з сим з огляду на крайню потребу консолідації національних сил, згодилися утворити Всеукраїнську Національну Раду, як громадянську репрезентацію українського народу, на таких основах:

Ціль:

1. Оборона національної єдности українського народу і відновленої ним державної самостійности українських земель.

2. Зєдинення поодиноких українських земель в одноцільній державі на умовах, які будуть вироблені правно-державними орґанами тих земель (Велика Україна, Галичина, Кубань і инші).

3. Народоправний лад в українській державі, якої державний устрій має остаточно установити Національне Зібрання, вибране на підставі пятичленної виборчої формули.

4. Переведення парляментарним шляхом аґрарної реформи, з тим, що в основу аґрарної політики має бути положена засада постійного володіння землею селянством.

5. Реальне забезпечення за робітництвом його домагань в области соціяльній, як охорона праці, воля професіонального руху і т. п.

6. Забезпечення національним меншостям національного-персональної автономії, якої основи установить Національне Зібрання.

Способи осягненя цілі.

Для осягненя зазначеної цілі Всеукраїнська Національна Рада провадити-ме практичну діяльність в першій мірі в такім напрямі:

1. Впливати в дусі сеї плятформи на діяльність українських державних орґанів.

2. Звільнення українських земель від окупації, чужих політичних захватів та впливів.

3. Боротьба проти заходів до відбудови бувшої „єдиної неділимої" російської держави та проти сторонних інтервенцій в сім напрямі.

4. Навязання найтісніших зносин з иншими державами, які повстали по розпаді колишніх держав російської і австроугорської, та змагання до заключення союзів з ними для спільної оборони державної самостійности.

5. Старання про міжнародне признання самостійної державности на українських землях.

6. Скликання Всеукраїнського Національного Конґресу.

7. Обєднання і оборона української еміґрації, полонених та військових і цивільних інтернованих в чужих державах.

Подрібний плян діяльности на основі сеї плятформи буде належати до загальних зборів Ради та її орґанів, згідно з статутом Ради.

II.

Статут Всеукраїнської Національної Ради.

1. Всеукраїнська Національна Рада істнує як громадянська репрезентація українського народу і провадить свою діяльність на основі сього статута та згідно з плятформою, принятою при її основаню представниками українських політичних партій і орґанізацій.

2 В склад Всеукраїнської Національної Ради входять представники українських політичних партій і орґанізацій, які беруть участь в її основаню через підписаня сього статута, плятформи Ради і розділу місць в Раді, а також инші політичні обєднання українського народу, предвиджені розділом місць в Раді з усіх українських державних територій, які зголосять ся пізнійше і згодяться на плятформу, статут Ради та розділ місць в Раді.

Увага: По своїм уконституованю Рада може поширити свій склад непередвиджуваним розділом місць в Раді представниками політичних, економічних, просвітних, професіональних і инших орґанізацій, представниками національних меншостий на Україні, українських меншостий в инших державах і окраїнних земель Великої України, які находити-муться під чужою окупацією, або входять в склад инших державних орґанізмів.

3. Чисельний склад Всеукраїнської Національної Ради визначається тимчасово на 75 членів. З того має припадати на Велику Україну 45, на Західну Україну 18, на Кубань 7, на міжтериторіяльні (загально-українські) орґанізації 5.

Означене число місць розділюється між політичними партіями і орґанізаціями дотичних територій та в рамах міжтериторіяльної ґрупи по взаїмному порозумінню тих партій і орґанізацій.

Розділ місць міститься в окремім додатку до статута і може бути змінений дорогою нових умов між заступленими в Раді партіями і орґанізаціями, на основі постанови Ради про загальне число членів Ради і поділ їх між територіями.

4. Про розділ місць в Раді і принятя ново-зголошених партій і орґанізацій (диви увага до §. 2) внутрі кождої територіяльної ґрупи рішають ті партії даної ґрупи, які являються основателями Ради.

Від ріщеня територіяльної ґрупи в сих справах прислугує незадоволеній партії чи орґанізації право відклику до Виконуючого Комітету Ради.

В разі, коли на рішення Комітету не годиться або територіяльна ґрупа або невдоволена партія чи орґанізація, тоді на жадання одної з них рішають остаточно Загальні Збори кваліфікованою більшостю голосів.

Предметом рішеня Виконуючого Комітету і Ради може бути відклик тільки такої ново зголошеної партії чи орґанзації, яка до дня приняття плятформи Ради відбула свої Збори, вибрала управу і подала се до загальної відомости.

Що до признання голосів для узглядненої партії чи орґанізації може вона в разі протесту більшости партій і орґанізацій, оснувателів Ради, з дотичної території, одержати не більше одного голосу.

Увага: Приписи сього параґрафу відносяться також до міжтериторіяльної ґрупи.

5. Орґанами Всеукраїнської Національної Ради є: Загальні Збори, Виконуючий Комітет Ради, Президія Ради.

6. Загальні Збори складаються з представників заступлених в Раді партій і орґанізацій, в числі передвидженім розділом місць в Раді.

Президія Ради може запрошувати на Загальні Збори поодинокі особи, не-членів Ради, з дорадним голосом.

Управненням до участи в Загальних Зборів для членів Ради служить леґітимація виставлена Президією Ради на підставі предложених дотично особою доказів, управняючих її до заступництва відповідної партії чи орґанізації в Раді.

7. Виконуючий Комітет Ради складається з 15 членів, вибираних Загальними Зборами на протяг 6 місяців, в тім голова, три заступники голови і секретар, які творять Президію Ради і Виконуючого Комітету.

В Виконуючім Комітеті мають бути заступлені щонайменше дві найбільші державні території в процентовім відношеню їх членів і по змозі кожда більша заступлена в Раді політична партія.

8. До компетенції Загальних Зборів належить: Зміна статута і плятформи Ради, зміна числа членів Ради і розділу їх між окремими територіями, принятє нових членів Ради, визначення напряму політики Ради, оголошення енунціяцій державноправного характеру: про форму державного ладу, державноправної приналежности поодиноких українських земель, про державні договори і союзи, — далі вибір Виконуючого Комітету і Президії Ради, затвердження буджетових прелімінарів і справоздання Виконуючого Комітету, ухвалення директив для Виконуючого Комітету в згаданих справах державно-правного характеру.

9. Загальні Збори скликуються на підставі рішень Виконуючого Комітету Президією Ради не менше одного разу на три місяці, а на жаданя одної четвертої членів Ради або половини членів територіяльної ґрупи, з поданем денного порядку, мусять бути свкликані до двох тижнів:

Коли Президія до двох тижнів Зборів не скличе і не оправдається перед ініціяторами, то скликають їх самі ініціятори.

Проводить Зборам Голова Ради або один з його заступників. Зборами скликаними поза Президією проводить специяльно вибрана Президія. Ухвали Зборів, скликаних поза Президією Ради, передаються Виконуючому Комітетови Ради, який має обовязок подати їх до відомости нормально скликаних Загальних Зборів.

Загальні Збори скликуються висланням до членів рекомандованими письмами поіменних запрошень з поданнєм місця, дня і денного порядку нарад, а крім того може бути оголошене в часописях. Для звичайних Загальних Зборів запрошеня мають бути вислані на місяць до реченця Зборів, для Надзвичайних (уступи 1. і 2. сього параґрафу) за два тижні до реченця Зборів.

Про порядок нарад Загальних Зборів постановляє окремий реґулямін.

10. Для правосильности рішень загальних Зборів потрібна присутність неменьше половини дійсного числа членів Ради та звичайна більшість голосів з виімком справ зміни статута і плятформи, справ зазначених в §. 4-ім і справ державно-правного характеру зазначених в §. 8-ім, для чого потрібна присутність двох третих членів і більшість двох третих голосів.

Голосування на Раді відбуваються явно, крім вибору Президії і Виконуючого Комітету, які відбуваються тайно.

Коли правосильно скликані Збори не відбудуться через недостачу приписаного числа членів членів, то на другий день можуть відбутися при участи одної третої дійсного складу членів Ради.

Увага: Конституючі Збори можуть відбутися, коли під плятформою і статутом Ради та розділом місць в Раді підпишеться таке число відпоручників партій та орґанізацій, оснувателів Ради, які на підставі розділу місць в Раді числилиби

(Продовженє на 4-тій стороні).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРАНД СТРІТ, ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

(Продовжене з сторони 3-тої).

з двох найбільших територіяльних групах разом неменше половини членів Ради тих територій.

Управненям до участи в Конституючих Зборах служить підпис дотичного представника партії чи організації на плятформі, статуті і розділі місць в Раді або посвідченя партійної групи відповідної партії чи організації, або особи, яка в тій партії чи організації виконує репрезентаційні функції в місці осідку Ради.

11. Справи, про які згадується в §. 4-ім, далі справи державно правного характеру, перечислені в §. 8-ім, а також справи про конструкцію Урядів окремих українських державних територій і їх діяльність, заки будуть рішені на Раді, мусять бути попередно обговорені і порішені на Секції відпоручників партій і організацій дотичної території.

Територіяльні групи мають право вета в сих справах на Раді. На випадок заложеня вета зі сторони територіяльної групи справи, перечислені в попереднім уступі, не можуть бути предметом рішень і енунціяції Ради.

12. Виконуючий Комітет Ради збирається неменше одного разу на тиждень і рішає про всі конкретні справи, які приходять на денний порядок діяльности Ради, згідно з плятформою і ухвалами Загальних Зборів Ради, та уділяє директив для Президії Ради.

Для важности рішень Комітету потрібна звичайна більшість членів і звичайна більшість голосів, крім справи згаданих в §. 4-ім і справ державно-правного характеру, перечислених в §. 8-мім, для яких потрібна присутність двох третих членів більшість двох третих голосів.

Виконуючий Комітет скликує Президия Ради поіменними запрошеннями, висланими за три дні до дня засідання, з поданє денного порядку нарад, коли Комітет не рішить иншого способу скликаня.

13. Президия Ради урядує що дня і технично полагоджує всі справи на основі ухвали Ради і Виконуючого Комітету, приготовляє звідомлення і предложеня для Виконуючого Комітету і Ради та репрезентує Раду на зверх.

Репрезентаційні функції викопує Президия в складі голови і двох инших членів Президії, причім мусять бути заступлені дві найбільші державні території.

В Президиї Ради мають бути заступлені щонайменше дві найбільші територіяльні групи в процентовім відношеню їх членів в Раді і по змозі всі більші політичні партії.

Президию скликує голова Ради способом, який ухвалить Президия.

Для важности рішень потрібна присутність половини членів і звичайна більшість голосів.

Письма від Ради виходять за підписом голови і Секретаря, а важнійші акти мають бути підписані трьома членами Президії і засмотрені печаткою Ради.

Про внутрішний поділ і спосіб виконування чинностий Президії і Виконуючого Комітету рішати-муть окремі регуляміни, які ухвалить Виконуючий Комітет.

14. Для полагодження справ згаданих в §. 11-ім члени Раді з окремих державних територій уконституюються в територіяльні Секциї.

Члени заступлених в Раді міжтериторіяльних (загально-українських) організацій беруть участь в нарадах Секциї відповідно до своєї територіяльної або громадської приналежности.

Подрібний круг діяльности територіяльних Секцій означить регулямин, який виробить Виконуючий Комітет Ради і затвердять Загальні Збори Ради.

15. Рада може творити свої Комітети в инших краях Европи, в Азії і Америці на підставі окремих регулямінів, або признати за такі комітети інстнуючі вже в тих краях українські політичні обєднання дорогою порозуміння Президії з ними на основі указів виконуючого Комітету затвердженої загальними Зборами Ради.

16. Справа розвязання Ради має бути поставлена на рішеня загальних Зборів, коли половина заступлених в ній партій заявить своє виступлення з Ради.

Рішення в сій справі вимагає присутности двох третин членів Ради, які представляли половину оставших в Раді партій і організацій.

17. Після розвязаня Ради її маєток, переходить на підставі ухвали ліквідаційних Зборів на вказану Зборами українську культурну інституцію.

III.

Розділ місць у всеукраїнській національній Раді:

Загальне число місць в Раді визначається на 75. З того припадає на:

I.

Велику Україну:

1. Партія укр. соц. революціонерів ... 8
2. Українька соц. демократична партія Великої України. 6
3. Українська селянська соціялістична партія ... 1
4. Українська трудова партія 1
5. Українська партія соціялістів Федералістів ... 7
6. Українська партія самостійників соціялістів ... 7
7. Українська народньо-республіканська партія ... 4
8. Українське народне обеднання ... 1
9. Українська народня партія 5
10. Українська партія хліборобів демократів ... 2
11. Український Союз хліборобів державників ... 3

Разом: 45

II.

Західну Україну:

Разом 45

1. Українська соціяльно-демократична партія Галичини і Буковини ... 2
2. Українська радикальна партія Галичини ... 3
3. Українська селянська радикальна партія Галичини ... 1
4. Українська народня трудова партія Галичини ... 8
5. Українська національно-демократична партія Буковини ... 1
6. Українська народня партія ... 1
7. Для політичних партій Прикарпатської Руси ... 2

Разом: 18

III.

Кубань.

Загальне число місць ... 7

IV.

Міжтериторіяльні організації:

1. Ліга Обнови України ... 2
2. Український Жіночий Союз 3

Разом: 5

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в четвер, 10. лютого о годині 7.30 вечером, при 335 Remington St. Кождий член повинен явитись на мітінгу. Також будеться приймати нових членів до товариства без вступу, а до У. Н. Союза за 50 центів. Хто бажає з доброї нагоди скористати, то нехай поспішить, бо вже йно сей місяць приймається до тов. „Вільних Козаків" без вступу, а до У. Н. С. за 50 центів. — В. Г., секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться дня 13. лютого с. р. точно о 3. годині сполудня в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Проситься теж членів, котрі довгують в товаристві, свій довг вирівнати, бо котрий з членів не виповнить свого довгу, буде суспендований, тож щоби потім не жалувався на секретаря. Будеться приймати нових членів як до „Січи" так і до У. Н. С. Вступ 50 цнт. Добра нагода кождому стати членом „Січи" і У. Н. С. — М. Пипюк, секр.

ПОДЯКА.

Я, яко член відділу 200 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. С. за запомогу, котру отримав в сумі 100 долярів з фонду убогих. Дай Боже, щоби дорога наша організація зорсла в як найбільше число членів; аби кождий Українець і Українка належали до тої твердині, котра есть одинокою опікою для нас Українців на чужині. Ще раз сердечно дякую Головному Урядови за ту поміч, котра стала великою підмогою в моїй родині в теперішнім моїм тяжкім положенню. Заразом складаю подяку місцевим урядникам і членам мого товариства, що теж зрозуміли гіркі мої обставини та попросили Головний Уряд о ту запомогу. Нехай Господь хоронить всіх членів дорогої нашої організації від такої долі, яка мене навістила. Остаюсь усе вдячний—**Іван Ґричила,** Вудгейвен, Н. Й.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

(В сій рубриці містимо оголошення театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довгих покликів).

HAMTRAMCK, MICH.

Заходом тов. Івана Котляревського відбудеться в неділю, 13. лютого 1921 в Українській Хаті, 2240 Grayling Ave., Hamtramck, Mich., в 5-літні роковини смерти великого нашого письменника і поета Івана Франка ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ. В програму входять: Вступне слово, відчит, хори мішані, жуєські і дітоці соля, дуети і декламації. Вступ 50 і 35 цнт. Початок точно о годині 7.30 вечером. Запрошується усіх.

31 Комітет Укр. Хати.

ДО ЧЛЕНІВ ЗАПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ В НЮАРКУ.

Повідомляється, що загальне засіданне всіх членів зі всіх товариств, котрі входять до Злученого Комітету Помочі Україні міста Нюарку, Н. Дж., котре відбудеться в середу, дня 9. лютого 1921, о годині 7.30 вечером в Українській Роб. Гали при Бікон Стр., Нюарк, Н. Дж. Важні справи мається до полагодження, а то місцевий Укр. День на суботу і неділю, дня 12. і 13. лютого 1921. 31-32

П. Костів-Костур, секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймаються. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщенне, за більше разів днесь відповідний опуст. Двоєкратне оголошенне з 5 стрічок $1.00.— Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаємо оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної орихильности для костумера і напади на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не має обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую свою сестру **КАТЕРИНУ КЛЮС,** по родичах Михалюк, родом з села Гладки, повіт Тернопіль, Галичина. Перед двома роками перебувала в Пенсильванії в місцевости Ардон, де полишила свого чоловіка і утікла з бортником, забравши зі собою троє дітий. Найстарша дівчина Мариня, літ 7, друга Ольга літ 4 і хлопець Михась, літ 2. Вона має знак на вказуючім пальци від окалічення, середного росту, волосє чорне, весела і балакуча. Пішла з Москалем, котрий числить літ около 28 і є середнього росту. Хтоби про таку пару знав або вона сама, то прошу ласкаво зголоситись на слідуючу адресу. Хто подасть її адресу, дістане нагороду $25.00. MARY DUTCZAK, 43—155th Place, Hammond, Ind. 29-31

Марія Броніцка пошукує шваґра **ЯСЬКА ДУШІЛЯ,** з села Городища, повіт Самбір, Гал. Хтоби про него знав або він сам, прошу зголоситися листовно до: MARIA BRONICKA, 28 Market St., Camden, N. J. 29-32

Пошукую **МИКОЛУ СТЕЛЬМАХА** і **ВАСИЛЯ СТЕЛЬМАХА,** родом з Загірці, повіт Золочів, Галичина. Перед 9-ма роками перебували в Pocohontas, Alberta, Canada. Хтоби о них знав, або вони самі, прошу зголоситись на адресу: JOHN BACKUM, Box 847, Martinsburg, W. Va. 31-33

ПОТРЕБА інтелігентного мущину з широкою знакомостю серед людии в Філядельфії, Па. Дамо всякі вказівки як продавати, а в часі тої науки заробите $75.00 тижнево. Вимагаєсь мірне знанне англійської мови в письмі і слові. Голоситися лише листовно на адресу: I. MINKOFF, Sales Mgr, 217 Heed Building, Philadelphia, Pa. 25-31

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".